

Väljare följer partilinjen i nationella folkomröstningar

I huvudsak tar väljarna stor ledning av sina partier när de beslutar sig för hur de ska rösta vid nationella folkomröstningar. Men det finns en tydlig tendens. Allt färre väljare röstar på det alternativ i folkomröstningar som det egna partiet har kampanjat för. Vid folkomröstningen om pensionsfrågan 1957 röstade 85 procent av väljarna enligt partilinjen. Vid euroomröstningen 2003 var motsvarande andel endast 64 procent. Utvecklingen mot ett allt mer självständigt ställningstagande i nationella folkomröstningar är inte förvånande mot bakgrund av försvagade lojalitetsband mellan partier och väljare och den ökade rörligheten i den svenska väljarkåren.

Figur 1 Andel partisympatisörer som röstat i linje med sitt bästa parti i svenska folkomröstningar 1957-2003 (procent).

Partisympti	Pensionsfrågan 1957	Kärnkraftsfrågan 1980	EU-medlemskap 1994	Införande av euro 2003
Vänsterpartiet	100	90	89	91
Socialdemokraterna	88	74	52	47
Miljöpartiet	-	-	87	82
Centerpartiet	86	90	43	81
Liberalerna	63	45	80	70
Kristdemokraterna	-	77	44	47
Moderaterna	93	67	86	76
Alla väljare	85	74	67	64

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Folkomröstningsundersökningarna 1957, 1980, 1994 och 2003.

Kommentar: Resultaten är hämtade från följande böcker: Särilvik (1959), [Holmberg & Asp \(1984\)](#), [Gilljam & Holmberg \(1996\)](#) och [Oscarsson & Holmberg \(2004\)](#).